

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Lucie Rydlové

Německé mediální koncerny na polském tiskovém trhu

V Praze dne 4. 2. 2013

Předložená magisterská práce si jako cíl vytkla zmapovat působení dvou významných německých koncernů (AXEL SPRINGER AG, Verlagspresse Passau) na polském mediálním trhu. Samotný pojem „zmapovat“ ovšem již dopředu signalizuje problém koncepční, který se při dalším čtení projeví a s různou intenzitou prochází celou prací. Autorka sama v úvodu přiznává, že téma svou šíří přesahuje kapacitní možnosti magisterské práce, o to víc by se očekávala právě „chytře“ položená výzkumná otázka, která by práci dopředu strukturovala a ono mapování zpřesnila.

Umožnilo by to více také využít v úvodu nastíněnou metodologickou kostru, která kombinuje komparaci s analytickými pasážemi. Komparace je však podle mě nedotažená do konce i ve smyslu (a správně) vytčeném autorkou v pasáži o metodologii. Pokud se vyberou dvě situace, pak práce měla dodržet jasně polohy, v nichž se dva německé koncerny srovnávají – například AXEL má na vstupu jasně definovanou polohu „firemní filozofie“, u Passauer se toto víceméně musí dedukovat z textu.

Narativní pasáže (5.4.1 - 5.4.2 - 5.4.3, resp. 6.3.1 - 6.3.5) mohly být na začátku a teprve na jejich základě se měla vytvořit komparační matrice; komparace tak kolísá mezi srovnáním *sensu stricto* a prostým konstatováním paralelních situací. Stejně tak si myslím, že následkem hodně volného metodologického pojetí jsou analytické pasáže, resp. i ty pasáže, v nichž autorka prokazuje schopnost diskurzivní analýzy, promíchaný s čistě popisným přístupem, takže text občas vykazuje rysy kompilace.

Například v těch částech práce, které se věnují vztahu nacionálního a ekonomicko-konkurenčního elementu, by masivnější diskurzivní analýza konkrétních textů a řečových projevů byla žádoucí. Můj dojem (ale může to být jen dojem) je ten, že autorka interpretuje celou situaci s preferencí ekonomického motivu, tj. nacionální argumentace se použije tehdy, pokud to sebou nese prospěch, resp. nepoškodí ekonomicky některého z aktérů. Je spíš k diskusi, jestli nacionální tóny nejsou vyjadřovány v jiném, možná jemnějším režimu, resp. jestli pro aktéry není jednodušší argumentovat profitem (či jeho ztrátou) než národem. Německo-polský vztah je (nejen) v této oblasti asymetrický (což i v textu autorka ukazuje) již, abych tak řekl, „zálohově“, protože německá strana vždy s většími zábrany a potížemi veřejně formulovat a uplatňovat nacionálně založený argument, kdežto strana polská po něm může sáhnout (a je zjevné, že se to děje) kdykoliv aniž by se tím vystavovala riziku

srovnatelnému s tím, které nese strana německá. Čili s veškerými, zcela legitimními komerčně-ekonomickými argumenty je problém v jistém smyslu už dopředu posazen do kontextu či diskurzu mimoekonomické povahy. Jinou otázkou je, jestli tyto problémy neměly být nahlédnuty z úplně jiné perspektivy, aby autorka nepopisovala téma jeho vlastním jazykem a kategoriemi (mám na mysli využití např. governance theory, agenda setting theory nebo právě důsledné uplatnění diskurzivní analýzy).

Práce má dobře zvolenou logickou strukturu (s výše uvedenou výhradou vůči komparativní kapitole) – od vysvětlení kontextu se ubírá k vlastní materii a závěry práce mají minimálně solidní sumarizační hodnotu. Zdroje jsou taktéž solidní, byť i tady by bylo dobré, kdyby autorka upřesnila, kam výzkum dospěl a jaká je její pozice ve vztahu k tomuto výzkumu. V práci je možné najít i menší prohřešky (např. stránkování podle obsahu místy neodpovídá stránkování práce, občasné žurnalismy nebo jazykově-pojmová závislost na výchozích textech), nicméně ty jsou z hlediska celkového hodnocení spíše vedlejší.

K celkovému hodnocení mohu uvést tolik, že text nepochybně splňuje nároky kladené na magisterskou práci, je věcně i jazykově solidním příspěvkem ke zvolené tématice, za jeho hlavní problém však považují spíše nevyužité než nezvládnuté (resp. než autorkou nezvládnutelné) koncepční parametry práce. Z těchto důvodů navrhuji hodnocení velmi dobře.

Doc. PhDr. Jiří Vykoukal, CSc.
IMS UK FSV